

RDEČI PRAPOR

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2 25 K, za Ameriko 2 75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna petil-vrstica 26 vin. za enkrat, 12 vin. za dva-krat; večkrat po dogovoru.

33. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 27. aprila 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: **Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana.** — Za denarne posiljatve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: **Upravništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8/L.**

I — kaj še vse!

V Trstu, 22. aprila.

Razne želje in misli rojé te dni po glavah slovenskih narodnjakov v Trstu. Gospod dr. Mandič bi želel, da bi socialisti ne hodili agitirat po okolici, temveč jo pustili na miru, ker po njegovem mnenju ni tam teren za nas. Ampak dr. Mandiču moramo povedati, da so socialni demokratje jako trdosrčni napram željam svojih nasprotnikov; samim besedam pa tudi ne verjamejo ti nepotrební socialisti, temveč se hočejo o vsaki stvari sami prepričati. In kdaj pa se bomo prepričali, da okolica ni teren za nas? Tega res ne vemo!

Pa najnovejša iznajdba dr. Slavika in dr. Rybařa vam je znana? Iznasla sta namreč, da bi tudi slovenski socialist, če bi bil izvoljen (to bi se moglo zgoditi nekje v tržaški okolici namreč), stopil v socialistični in ne v vseslovanski parlamentarni klub. Gospoda, tukaj nam mine ves zdravi humor, ki smo si ga hvala bogu ohranili tudi v tem enoličnem volilnem boju in na njegovo mesto stopi tista politična resnost, ki je zapustila menda popolnoma voditelje tržaške narodne stranke. In mislimo si: So li take besede, ki prihajajo iz ust narodnih voditeljev, spričevalo skrbi, ki jo imajo baje slovenski narodnjaki za izobrazbo slovenskega ljudstva? Mar se ne pravi temu poneumnjevanje ljudstva ter izrabljanje njegove politične nezrelosti v svrhu tistega strankarstva, s katerim strašite pred socialno demokracijo? I povejte vendar, gospodje, kdaj so naši agitatorji pripovedovali ljudstvu, da bodo poslanci jugoslovanske soc. dem. stranke stopili v Šušterskičev klub? Povejte, no, kdaj smo mi zatajili kakšno točko ali načelo našega programa v

svrhu volilne, ali kateresibodi druge agitacije? Nikdar! Naš program je preveč jase, da bi ga ne bili razumeli tedaj, ko smo stopili v stranko in naša načela in naši cilji so prelepi in previsoki, da bi se sramovali, v njih imenu stopiti pred javnost ter zaklicati: Takšni smo, kdor nas mara, naj nam sledi! Ker mi, cenjeni gospodje, hočemo, da kdor nas voli, naj tudi ve zakaj, in ker hočemo, da nas bo, kdor nas voli danes, volil tudi jutri in pojutrišnjem. Čemu tedaj pripovedovati ljudstvu stvari o nas, katerih se nismo in se ne bomo nikdar posluževali v svrhu našega napredovanja v okolici? No, povem vam, da tisti, ki bodo glasovali za naše kandidate, vedo, da bo naš poslanec stopil v socialistični parlamentarni klub, ker ga oni nalašč za to volijo. Vi pa še niste povedali, ker se bojite pred naprednimi elementi, da bo dr. Rybař, če bo izvoljen, stopil v klerikalni klub, to je v klub zastopnikov srednjeveskega mračnjaštva, v kolo tistih poslancev, ki zastopajo načela klerikalne moči, ki je kriva, da je danes slovenski narod tako zaostal in da se je število članov slovenskega naroda znižalo na 1 1/2 milijona. Mi smo odkritosrčni tudi tedaj, kadar gremo v okolico, in naši agitatorji se ne vstrašijo ne groženja, ne zasmehovanja tiste vaše inteligence, ki se norčuje iz njih, ker pravijo, da je bil in je »kristjanizem« škodljiv slovenskemu narodu, in ploska Rybařu v Narodnem domu, kadar govori istotako. (Glej govor Rybařa na shodu v protest krivicam koroških Slovencev, ki se je vršil v Narodnem domu.) In te nezavednosti se vi ne samo veselíte, temveč jo tudi širite. Kaj vam mar za to, če si stvarja ljudstvo bogove mesto idej? Od tega imate samo koristi. Toda eno je gotovo: Tisti, ki so hoteli glasovati za naše kandidate, bodo sedaj še raje glasovali, ko so čuli tudi iz ust dr. Slavika in Rybařa potrdilo, da naši poslanci ne pojdejo v klerikalni, temveč v socialistični parlamentarni klub. In gotovo je tudi, da nam prinese seme socialistične

ideje, ki smo ga in ga še bomo sejali v okolici, v najkrajšem času dobrih sadov in ne samo naši stranki, kakor pravi dr. Slavik, temveč celemu slovenskemu narodu. Na vsa druga izvajanja dr. Slavika in dr. Rybařa, ki sta jih govorila na shodih v Rojanu in na Proseku, spregovorimo par besed v eni prihodnjih številka.

Hrvatske težave.

V Zagrebu, 24. aprila.

Slabost hrvatske vlade takozvanega novega kurza se v ničemer ne pokazuje tako očitno, kakor v samovolji njej podrejenih organov iz Khuenove dobe. Hudo mora biti koaliciji, da ne more izvesti ustavnih reform, da je morala za predsankcijo modernih zakonov beračiti in beračiti, pa zaman. Ali tu se je vedelo in videlo, da ima opravka s faktorji nad seboj. Veliko huje je, da ne more ukrotiti svojih velikih županov, ki uganjajo svojo lastno politiko in kršijo zakone, kakor da so absolutni vladarji v svojih županijah. Na čelu tem tiranom stoji znani Hideghety v Sremu, ki bi rad iztrebil socialne demokrate iz svojega pašalika. Kako so se skupale njegove famozne oblasti nad socialne demokrate, je že znano. Sedaj pa prihaja čas, da očitijo tudi udje koalicije na lastni koži pomanjkljivost novega sistema.

V posnemanju socialno-demokracičnega dela so Pokretaši najspretnejši. Kakor socialisti, so si tudi oni skušali ustanoviti organizacijo. Tako so osnovali mestno organizacijo v Ilači v šidskem okraju. V neki hiši imajo svoje prostore, nad hišo pa tablo z napisom. Začetkom meseca so imeli shod, na katerem je govoril dr. Lorković. Tega je bilo Hideghetyju že preveč. Dne 13. aprila se je prikazal občinski tajnik Duić z dvema pandurjema in z dvema žandarjema, dal je sneti tablo »v imenu zakona«, konfisciral je spise »v imenu zakona« in »v imenu zakona« je pobral denar.

PODLISTEK.

Mans Kirchsteiger:

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.

Dalje.

Bolesten izraz je preletel škofovo polno lice zaradi zaničevanja svete cerkve. Ta hip je pridrdrala druga, z grbom okrašena kočija mimo. Mahoma se je ustavil voz in visok plemenitaš z mnogimi redovi na prsih je izstopil; prekrizal se je in je sprejel škofov blagoslov, potem pa se je škof globoko poklonil pred blagoslovljenim.

Zopet je plaval srečen smehljaj po tolstem obrazu. S težavo je stlačil škof svoje obsežno telo v kočijo. Dokler ima cerkev med najvišjim plemstvom še tako zveste otroke, se ji ni treba puliti za brezversko druhal.

Stotnija vojakov pod zapovedništvom stotnika je korakala z vežbališča proti vojašnici. Ko je prišlo mimo škofovega voza, je zadonel skozi prašni zrak ukaz: Habt Acht! — Rechts schaut! Škofovo srce pa je bilo sedaj popolnoma potlačeno. To spoštovanje nevrednega služabnika cerkve, to izvenredno čaščenje je bilo namenjeno v njegovi osebi sami cerkvi, katero zastopa.

Dobre volje je vstopil škof v svojo zajtrkovalnico. Na znamenje s strehe škofijske palače so obmolknili tudi cerkveni zvonovi.

Zaradi ceremonije z nevrednim duhovnikom je prišel škof itak prepozno do zajtrka in se je moral predolgo postiti. Izvrženi duhovnik pa je stal še vedno tešč ob zidu blizu cerkve. Kam naj bi šel? Kje bi dobil le malo juhe?

Ali gladu ni čutil. Po duši mu je greblo nekaj bolestonejšega kakor lakota.

Že dlje časa ga je stražnik sumljivo opazoval in ravnokar ga je hotel vprašati za papirje. V tem trenutku je pristopil mlad mož s polno plavo brado. Bil je tisti menih, ki je pred mesecem zapustil samostan spokornikov in si je začasno služil skromen kruh kot pisar pri odvetniku. Upal je, da mu bode pozneje mogoče obiskovati vseučilišče. Sreča in zadovoljnost sta odsevali iz jasnih, modrih oči bivšega patra Luke. In da so mogle gledati te oči zopet prosto po svetu, je imel zahvaliti edino ubogemu župniku.

Predobro je poznal zvok vsakega zvona svojega častitljivega samostana. Sedaj so zvonili vsi klosterski zvonovi skupaj, torej se je moralo zgoditi nekaj važnega. In rad bi bil vedel to. Hitro je zapustil pisarno pa je prišel še ravno prav, da je videl, kako je škof zapustil cerkev. Stopil je v samostan pa je vprašal brata vratarja,

kakšen opravke je imel škof v cerkvi. Dobil je pa nedoločen odgovor.

Mlad svetovni duhovnik, bivši njegov sošolec, ki je prišel pravkar ves zbečan nad takim zaključkom duhovnih vaj iz samostana, mu je rad pojasnil stvar.

Torej so res degradirali ubozega, ljubeznivega župnika? Pa kje neki je zdaj? Glej, tam ob zid se opira človek, ki je videti, kakor da ga je doletelo veliko gorje. Ali ta nima dolge brade in dolgih belih las župnika iz kaznilniške celice. On torej ne more biti pravi, Pa vendar — izdajajo ga tužne, zveste oči.

„Gospod župnik, pridite z menoj!“ Voljan kakor otrok se je vdal župnik neznancu, da ga vodi. Zaupal mu je; saj ni imel na sebi ne duhovniškega talarja, ne meniške kute. In z »župnikom« ga je nagovoril on, posvetnjak, ki ga ni niti poznal. On mu priznava naslov, ki mu sodi pred bogom. Njemu sledi brez skrbi.

Nekdanji menih, ki se je zopet po meščansko imenoval Kettl, je odpeljal svojega varovanca najprej k brivcu. Maloda se ni mojster zasmel na ves glas, ko je videl čudno župnikovo frizuro. Ali globoka žalost obeh, je zatrla smeh. Imel je težko delo, preden se mu je posrečilo, napraviti sploh kaj pametnega iz te glave.

Sodrugji in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — **Kranj:** Karol Florian, knjigarna. — **Jesenice:** Jakob Mesar št. 101. — **Trst:** Lavrenčič, Piazza Caserma. — **Trst Rojano:** Močnik, tobakarna. — **Gorica:** Kregelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz, Šolske ulice. — **Reka:** Ricardo Camera, Corso 16.

Izurjene tkalce in tkalke

ter predilniške delavce in delavke sprejme za dobro plačo predilnica 4--3

Vaterländische Baumwollspinnerei & Weberei Akt.-Ges. v Dugaresu.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v **drugih, pomnoženi izdaji**

Novi državnozbornski volilni red.

Člani

pogrebnege društva uslužbencev c. kr. drž. žel., c. kr. priv. juž. želez. in c. kr. poštnih in brzojavnih uradov v Ljubljani

se opozarjajo

da se mesečni doneski za v Ljubljani bivaajoče vplačujejo izključno le v gostilni „pri Dalmatincu“, Sodnijske ulice št. 4, in sicer vsako prvo in drugo nedeljo v mesecu od 9. do 12. ure dopoldan.

V Šiški stanujoči člani vplačujejo svoje doneske vsako tretjo nedeljo v gostilni „pri Celarcu“ v Spod. Šiški od 9. do 12. ure dopoldan. 6--8

Ravnoram in ob istem času sprejemajo se tudi novi člani, ki lahko prijavijo svoj vstop tam poslujočim društvenim funkcionarjem. Za doneske, ki se drugje vplačujejo, na noben način društvo ne jamči, kar naj blagovole člani vpoštevati.

Za društveno vodstvo

Komac Anton
tč. blagajnik

Petrič Josip
tč. predsednik.

Objava.

Načelstvo podpisane blagajne daje s tem na znanje, da se bodo vršile

volitve 140 delegatov iz vrste delojemalcev

k občnim zborom te blagajne za dobo štirih let na podlagi imenika volilcev, sestavljenega po stanju članov z dne 31. marcija t. l. v skupinah po mestnih oddelkih tako-le:

- I. mestni oddelek, šolski del imenovan, volil bode 8 delegatov (rujave glasovnice) v četrtek, dne 9. majnika 1907 l. od 9. do 11. ure predpoldne, v restavracijskem salonu pri Ferlincu na cesarja Jožefa trgu.
- II. mestni oddelek, šentjakovski del imenovan, volil bode 18 delegatov (bele glasovnice) v nedeljo, dne 5. majnika 1907 l. od 9. do 11. ure predpoldne, v restavraciji „Katoliškega doma“ na Turjaškem trgu.
- III. mestni oddelek, dvorni del imenovan, volil bode 52 delegatov (višnjeve glasovnice) v nedeljo, dne 5. majnika 1907 l. ob 8. do 11. ure predpoldne v pisarni podpisane blagajne.
- IV. mestni oddelek, kolodvorski del imenovan, volil bode 55 delegatov (zelene glasovnice) v nedeljo, dne 5. majnika 1907 l. ob 8. do 11. ure predpoldne, v restavracijskem salonu „Pri levu“ na Marije Tereziji cesti.
- V. mestni oddelek, predkraji imenovan, volil bode 1 delegata (rdeče glasovnice) v četrtek, dne 9. majnika 1907 l. od 9. do 10. ure predpoldne, v restavraciji „Katoliškega doma“ na Turjaškem trgu.
- VI. mestni oddelek, mestu priklopljeni del Vodmata, volil bode 6 delegatov (rumene glasovnice) v četrtek, dne 9. majnika 1907 l. od 9. do 11. ure predpoldne, v pisarni podpisane blagajne.

Število vseh delegatov vgotovljeno je po skupnem številu blagajniških članov z dne 31. marca 1907 l., število delegatov v posameznih mestnih oddelkih pa po razmerju števila blagajniških članov v vsakem mestnem oddelku proti skupnemu številu delegatov.

Vsem delodajalcem, pri katerih delajo za volitev upravičeni, to je svojepravni delojemalci, dostavilo se je, oziroma se bode pravočasno še dostavilo toliko vabil (ki imajo služiti kot legitimacije in brez katere se nihče k volitvi pripustil ne bode) in glasovnic, kolikor so prvi imeli dne 31. marcija 1907. l. takih delojemalcev, zglašanih pri blagajni, v svrhu, da jih med dotičnike porazdele. Kdor izmed delojemalcev-volilcev ne bi iz kateregakoli vzroka dobil vabila in glasovnice, zglašiti se more za ti listini v pisarni podpisane blagajne ob navadnih uradnih urah.

Za uvrščenje delojemalcev v posamezne skupine po mestnih oddelkih je bilo merodajno obrtno stojališče njihovih delodajalcev dne 31. marca t. l. in zamorejo prvi svojo volilno pravico izvršiti le v oni skupini, v katero so uvrščeni.

Katere ulice in trgi spadajo k enemu ali drugemu mestnemu oddelku, poizvedeti je v blagajniški pisarni ali pri mestnem magistratu.

Volilni imeniki so vsakateremu na vpogled in v svrhu morebitne reklamacije razgrnjeni v blagajniški pisarni.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani

Jos. Breskvar, načelnik.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52-46

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

